

Силабус курсу Педагогіка

Освітній ступінь – перший (освітньо-професійний)
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 013 Початкова освіта
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Кількість кредитів – 11
Рік підготовки – 1, семестр – 1
Компонент освітньої програми: обов'язкова

Дні занять: згідно розкладу
Консультації: згідно графіка консультацій
Мова викладання: українська

Керівник курсу

Доктор педагогічних наук, професор **Янкович Олександра Іванівна**
Доктор педагогічних наук, доцент **Онишків Зіновій Михайлович**

Контактна інформація yankov@tnpu.edu.ua + 38 097 465 53 25
 onyshkiv54@ukr.net + 38 0975483758

Опис дисципліни

У навчальному курсі «Педагогіка» розкрито основні закономірностей розвитку виховання, школи і педагогічної думки в різні історичні періоди від найдавніших часів до сучасності; творче використання історичних здобутків у професійній діяльності вчителя початкової школи; особливості організації навчального процесу в початковій школі в умовах особистісно орієнтованої парадигми освіти; зміст, сутність, принципи, закономірності, методи та організаційні форми виховання молодших школярів.

Навчальний контент

Години лекц./сем.	Теми	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1 ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ			
2/2	Тема 1. Предмет і завдання історії педагогіки. Основні підходи до виникнення виховання. Зародження педагогічної думки в державах	Вміти виявити закономірності розвитку виховання, школи і педагогічної думки у різні історичні періоди	Питання, есе, практичне завдання

	стародавнього світу.		
2/2	Тема 2. Обґрунтування теорії початкової освіти та дошкільної освіти у творчості зарубіжних класиків педагогіки	Знати про світовий історико-педагогічний процес, кращі здобутки педагогічної мудрості інших народів, мати вміння застосовувати їх у своїй майбутній професійній діяльності; володіти методами ретроспективного аналізу історико-педагогічних явищ і фактів.	Тести, презентації, кейси
2/2	Тема 3. Розвиток української педагогіки й шкільництва, обґрунтування теорії початкової освіти та дошкільної освіти у творчості українських класиків педагогіки	Знати місце української педагогіки в світовому історико-педагогічному процесі; розкрити кращі здобутки педагогічної мудрості українського народу, здобутки педагогічної спадщини українських класиків педагогіки.	Питання, тести.
Змістовий модуль 2 ДИДАКТИКА			
1/0	Тема 4. Предмет і завдання дидактики	Знати основні категорії дидактики, її методологічну основу, проблеми сучасної дидактики.	Питання, моделювання навчальних занять
2/2	Тема 5. Поняття і сутність процесу навчання	Знати функції процесу навчання, види мотивів навчання молодших школярів, шляхи формування пізнавального інтересу, основні ланки процесу засвоєння знань.	Практичні завдання
1/0	Тема 6. Принципи навчання	Знати принципи навчання та шляхи їх формування.	Питання, тестові завдання

2/2	Тема 7. Зміст шкільної освіти	Розуміти сутність поняття «зміст освіти», види освіти, державний стандарт змісту освіти, його складники, знати зміст поняття «підручник», його структурні компоненти, функції та вимоги до підручників, посібники і навчальні комплекти.	ІНДЗ, практичні завдання
2/2	Тема 8. Методи навчання в сучасній школі	Знати основні методи навчання в сучасній початковій школі, вимоги до їх використання, технологія вибору.	Проблемні ситуації, тестові завдання
2/2	Тема 9. Форми організації навчального процесу у школі	Знати основні форми організації навчання молодших школярів, типи уроків, їх структуру, вміння визначати мету уроків, особливості навчальних занять в умовах малочисельної початкової школи.	ІНДЗ, питання, відеозапис уроків, практичні завдання
2/0	Тема 10. Контроль та оцінка навчальних досягнень молодших школярів	Знати вимоги до перевірки і оцінки навчальних досягнень учнів, види оцінювання учнів початкової школи.	Тести
<p align="center">Змістовий модуль 3 Теорія і методика виховання</p>			
1/0	Тема 11. Сутність процесу виховання	Знати особливості процесу виховання, його принципи і закономірності.	Питання, тести
2/2	Тема 12. Методи виховання	Знати основні групи методів виховання, особливості їх використання в початковій школі.	Педагогічні ситуації, питання
1/0	Тема 13. Учнівський колектив	Знати зміст поняття «колектив», види колективів, особливості	Питання, педагогічні

		учнівського колективу, стадії розвитку колективу, шляхи його згуртування.	ситуації, тести
3/2	Тема 14. Зміст виховання учнів початкової школи	Знати зміст, завдання та основні шляхи виховання учнів початкової школи.	ІНДЗ, практичні завдання, відеозаписи виховних заходів, тести
1/0	Тема 15. Позакласна і позашкільна виховна робота	Знати завдання, зміст, принципи і форми позакласної та позашкільної виховної роботи.	Питання, тести
1/0	Тема 16. Виховна діяльність громадських організацій дітей і підлітків	Знати основні громадські об'єднання дітей та підлітків, зміст їхньої роботи, структуру та особливості діяльності.	ІНДЗ, практичні завдання, питання
1/0	Тема 17. Спільна робота школи, сім'ї та громадськості	Знати основні форми співпраці школі і сім'ї, школи і громадськості.	Тести, питання
2/0	Тема 18. Виховна робота класного керівника	Знати основні функції класного керівника, особливості планування та організації виховної роботи з учнями початкових класів.	Практичні завдання, тести

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОНП	Програмні компетентності
ПРН-19	Вміти здійснювати порівняльно-історичний аналіз досліджуваної проблеми; визначати новизну тих чи інших історико-педагогічних явищ у педагогічній науці та у практиці роботи вчителя; критично ставитися до запозичень із досвіду минулого і досвіду зарубіжної школи, які впроваджуються у практику сучасної школи.

ПРН-2	Знати мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання, навчання і розвитку учнів початкової школи.
ФК-3.1	Вміти організувати навчальний процес у школі першого ступеня з урахуванням вимог особистісно орієнтованої парадигми освіти; аналізувати варіативну навчальну літературу, адресовану молодшим школярам; оцінювати навчальні досягнення учнів початкової школи на засадах компетентнісного підходу;
ФК-3.2	Вміти виділяти актуальні проблеми сучасного виховного процесу; на основі загальної мети виховання та врахування специфіки виховання дітей певного віку визначати завдання їх виховання; організувати та забезпечити чуттєве сприймання та спілкування дітей із соціальним та природним оточенням; єдність інтелектуального та емоційного сприймання навколишньої дійсності; визначити та організувати різні види і форми виховної роботи; формувати національну свідомість та гордість за причетність до своєї нації, держави, усвідомлення її краси і багатства, повагу до культури свого народу, традицій, звичаїв, обрядів, свят;

Літературні джерела

1. Артемова Л.В. Історія педагогіки України: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, «Либідь», 2006. 424 с.
2. Бібік Н. М. Формування пізнавальних інтересів молодших школярів. К. : Віпол, 1998. 200 с.
3. Бондар В. І. Дидактика. К. : Либідь, 2005. 263 с.
4. Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава: ред. газ. Полтавський вісник. 1994. 191 с.
5. Григорєва М.В. Професійна орієнтація молодших школярів // Початкова школа. 1985. № 11. С. 63-64.
6. Державний стандарт початкової освіти. Затверджено Кабінетом Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.
7. Дидактика современной школы / Под ред. В. А. Онищука. К. : Рад. школа, 1987. 351 с.

8. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
9. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Х. : Вид. група «Основа», 2009. 176 с. (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
10. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
11. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Упоряд. О.О.Любар. К: Т-во «Знання», 2003. 766 с.
12. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія. / Упоряд. О.О. Любар; За ред. В. Г. Кременя. К.: «Знання», КОО, 2003. С. 61 - 65.
13. Казанский Н. Г., Назарова Т. С. Дидактика (начальные классы). М. : Просвещение, 1978. 224 с.
14. Кіт Г. Г., Тарасенко Г. С. Українська народна педагогіка. Вінниця : ПП «Едельвейс і К», 2008. 302 с.
15. Кобзар Б.С. Класний керівник. К.: Ін – т проблем виховання, 2001. 257 с.
16. Кодлюк Я. П., Янченко О. Я. Робота з підручником на уроках у початковій школі / За ред. О. Я. Савченко К. : Наш час, 2009. 104 с.
17. Коменський Я. А. Велика дидактика. /Я.А. Коменский. Избр. пед. произведения в 2-х т. Т. 1, - М, 1982. С. 242 -477.
18. Концепція національного виховання // Рідна школа.- 1995.- № 6.- С. 18-25.
19. Корнієнко С.М. Лекторій для молодших школярів // Початкова школа. 1981. № 8. С. 49-54.
20. Корнієнко С.М., Кодлюк Я.П. Батьківські збори у початкових класах. 2-е вид. Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. 64 с.
21. Кравець В. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва. – Тернопіль, 1996. – 436 с.
22. Кравець В. Історія української школи і педагогіки. Тернопіль. 1994. – 360 с.
23. Кравець В.П. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ ст. Тернопіль, 1996. 290 с.
24. Критерії моральної вихованості молодших школярів/ За ред. І.Д.Беха, С.Д.Максименка. К.: Радянська школа, 1989. 98 с.
25. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: підручник. К.: Знання – Прес, 2003.
26. Куписевич Ч. Основы общей дидактики. М. : Высшая школа, 1986. 368 с.
27. Логачевська С. П. Дійти до кожного учня / За ред. О. Я. Савченко. К.: Рад. школа, 1990. 158 с.
28. Лысенкова С. Н. Когда легко учиться. 2-е изд., испр. и доп. М. : Просвещение, 1985. 176 с.
29. Лысенкова С. Н. Методом опережающего обучения. М. : Просвещение, 1988. 192 с.
30. Макаренко А.С. Книга для батьків. К.: Радянська школа. 1980. – 327 с.
31. Мешко О.І., Янкович О.І., Мешко Г.М. Короткий виклад курсу «Історія української школи і педагогіки»: Навчально-методичний посібник. – Тернопіль: ТДПУ, 2012. 95 с.

32. Нова українська школа: порадник для вчителя. [Електронний ресурс].
Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=8VWuhwv1B2U>.
33. Оконь В. Введение в общую дидактику: Пер. с польск. Л. Г. Канкуровича, Н. Г. Горина. М. : Высшая школа, 1990. 382 с.
34. Онишків З. М. Організація навчально-виховного процесу в сільській початковій школі. Тернопіль : ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2011. 224 с.
35. Онищук В. О. Типи, структура і методика уроку в школі. К. : Рад. школа, 1973. — 159 с.
36. Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України: програма. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 80 с.
37. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посібник / С. С. Пальчевський. К. : Каравела, 2007. 576 с.
38. Педагогика / Под ред. С. П. Баранова, В. А. Слостенина. 2-е изд., доп. М. : Просвещение, 1986. 336 с.
39. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти // Завуч. 2003. № 7. С. 1 – 2.
40. Пошетун О. Активні й інтерактивні методи навчання : до питання про диференціацію понять // Шлях освіти. 2004. № 3. С. 10–15.
41. Практикум з педагогіки / За заг. ред. О. А. Дубасенюк та А. Б. Іванченка. К. : ІСДО, 1996. С. 202–217.
42. Практикум з педагогіки / За заг. ред. О. А. Дубасенюка та А. В. Іванченка. К. : ІСДО, 1996. С. 185–186.
43. Приймаченко Т. В. Що таке паралельна педагогічна дія // Початкова школа. 1990. № 8. С. 66–67.
44. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи. Наказ МОН України № 283 від 23.03.2018 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2018/03/25/nakaz-mon-vid-23-03-2018-283-pro-zatverdzhennya-metodychnyh-rekomendatsij-schodo-orhanizatsiji-osvitnoho-prostoru-novoji-ukrajinskoji-shkoly/>
45. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу Нової української школи. Наказ МОН України № 924 від 20.08.2018 р.
46. Рясевич Р. П. Товариство “Сокил”. Тернопіль, 1993. 76 с.
47. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти. К. : Грамота, 2012. 512 с.
48. Савченко О. Я. Дидактичні вимоги до підготовки і проведення уроків // Навчання і виховання учнів 1 класу : методичний посібник для вчителів / Упор. О. Я. Савченко. К. : «Початкова школа», 2002. С. 41–59.
49. Савченко О. Я. Сучасний урок у початкових класах. К. : «Магістр-S», 1997. 256 с.
50. Савченко О. Я., Кодлюк Я. П. Організація роботи учнів з підручником // Навчання і виховання учнів 2 класу: Методичний посібник для вчителів / Упоряд. О. Я. Савченко. К. : «Початкова школа», 2003. С. 109–124.
51. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти. 2-ге вид., доповн. і переробл. К. : Богданова А. М., 2009. С. 34–59.

- 52.Савченко О.Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти / О.Я. Савченко // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / за заг. ред. О.В. Овчарук. К.: «К.І.С.», 2004. С.34 – 46.
- 53.Сердюк А. К. Мета і завдання уроку // Початкова школа. 1991. № 1. С. 39–41.
- 54.Стельмахович М.Г. Народна педагогіка. К.: Радянська школа, 1985. С. 52-61.
- 55.Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання. Ів.-Франківськ, 1996. 179 с.
- 56.Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. К.: Радянська школа, 1978. 263 с.
- 57.Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям. / В.О. Сухомлинський. Вибрані твори у 5 т. – К.: Радянська школа, 1977. Т. 3. С. 7- 279.
- 58.Сухомлинський В.О. Сто порад учителеві. К. : Радянська школа, 1988. 304 с.
- 59.Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн. 1: Навч. посібник / За ред. О. В. Сухомлинської. К.: Либідь, 2005. 624 с.
- 60.Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн. 2: Навч. посібник / За ред. О. В. Сухомлинської. К.: Либідь, 2005. 552 с.
- 61.Ушинський К. Д. Про народність в громадському вихованні. / К.Д.Ушинський. Вибрані педагогічні твори: В 2-х т. Т. 1. К.: Рад. школа, 1983. С 43-103.
- 62.Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К.: Видавничий центр „Академія”, 2000. 544 с.
- 63.Хрестоматія з української класичної педагогіки: К.Ушинський, С.Русова, А.Макаренко, Г.Ващенко, В.Сухомлинський. Навч. пос. /Укл. В.Кравець, О.Мешко. К.: Грамота, 2008. 768 с.
- 64.Янкович О.І. Історія педагогіки в контрольних, тестових, практичних та самостійних завданнях. Тернопіль: ТДПУ, 2002. 59 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання. За об’єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) усне опитування, контрольна робота	30
Модуль 2 (теми 4-10) усне опитування, контрольна робота	40
Модуль 3 (теми 11-18) усне опитування, контрольна робота	30